

regler om afviklingstilskud og fordeling af bygnings- tilskud i øvrigt i samråd med Frie Grundskolers Fællesråd.

Særtilskud

For at forenkle den grundlæggende model for fordeling af tilskud mellem skolerne er det nødvendigt, at tilskud, der ydes ud fra særlige udgiftsbehov, udskilles til særlig fordeling.

Lovforslaget indeholder bestemmelser om alle sådanne særtilskud, og om hvordan de fastlægges og fordeles. Nærmere beskrivelser findes i de specielle bemærkninger. Kun særtilskud, hvor fordelingen kræver en faglig vurdering, foreslås fordelt efter ansøgning af Undervisnings- og Forskningsministeriet. Det drejer sig om tilskud til specialundervisning, herunder tilskud til stærkt handicappede elever, og til støtteundervisning i dansk af fremmedsprogede elever. To særtilskud tildeles ud fra taxameterprincipper, dvs. med finanslovsbundne takster pr. årselev. Det drejer sig om tilskud til kostafdelinger og til skolefritidsordninger. Øvrige særtilskud (vikarudgifter mv., befordringstilskud og fripladstilskud) fordeles af udvalg nedsat af Frie Grundskolers Fællesråd, som yder sekretariatsbetjening. Tilskud til tyske mindretalsskoler fordeles af Deutscher Schul- und Sprachverein für Nordschleswig.

Tilskud til skolefritidsordninger

Der har ikke hidtil været ydet tilskud fra staten til skolefritidsordninger ved frie grundskoler, idet det er forudsat, at børn i frie grundskoler på lige fod med børn i folkeskolen har adgang til kommunale daginstitutionstilbud og skolefritidsordninger, jf. bistandslovens § 69 og folkeskolelovens § 3, stk. 4.

Med den hastige vækst i skolefritidsordninger i forbindelse med folkeskoler er der opstået en ny situation, hvad angår reel ligestilling mellem elevgrupperne i forhold til de kommunale børnepasningsordninger.

Der foreslås derfor en taxameterordning (lovforslagets § 15) med modsvarende bidragsopkrævning fra elevens bopælskommune (lovforslagets § 28) for børn i skolefritidsordninger ved frie grundskoler. Ved fastsættelsen af tilskudstaksten for børn i skolefritidsordninger ved frie grundskoler bør der imidlertid tages udgangspunkt i, at kun ca. 1/3 af alle børn i de relevante aldersgrupper i dag er indskrevet i de kommunale skolefritidsordninger og fritidshjem. Det forudsættes derfor, at taksten pr. elev i en skolefritidsordning ved frie grundskoler, der skal fastlægges på de årlige finanslove, som udgangspunkt fastlægges således, at den ligger under kommunernes gennemsnitsudgift til fritidsordninger for alle børn under ét i de relevante aldersgrupper, dvs. på under 1/3 af

kommunernes gennemsnitlige udgift pr. barn. Kommunernes udgift pr. barn i skolefritidsordninger udgør ca. 17.000 kr. pr. år.

En sådan takstfastsættelse og tilsvarende bidragsopkrævning vil være udgiftsneutral for såvel staten som kommunerne under ét. Der er hermed også taget hensyn til, at forældrebetalingen kan fastlægges højere ved en skolefritidsordning ved en fri grundskole end i de kommunale ordninger og til, at udgiften pr. barn kan tilpasses de konkrete behov ved skolen, f.eks. åbningstiden, og forældrenes aktive deltagelse i ordningen.

Pr. august 1989 var der i de frie grundskoler ca. 18.000 børn i denne aldersgruppe. På denne baggrund kan der blive tale om en væsentlig forbedring af den generelle pladssituation også inden for de kommunale børnepasningsordninger, hvis de frie grundskoler sikrer skolefritidsordninger for børn ved disse skoler.

Det forudsættes, at kommunerne ikke har (yderligere) pasningsforpligtelser over for børn, der ydes tilskud til i en skolefritidsordning ved en fri grundskole. Men kommunerne kan fortsat i overensstemmelse med hidtidig praksis yde direkte tilskud til skolefritidsordninger ved frie grundskoler eller eventuelt til nedsættelse af forældrebetalingen (jf. lovforslagets § 23).

Bloktilskud

For at sikre de frie grundskoler frie dispositionsmuligheder til undervisning og skolevirksomhed er der i lovforslagets § 18 indført en »bloktilskudsbestemmelse«, der betyder, at de forskellige tilskud, der ydes til skolen, kan disponeres under ét under forudsætning af, at formålene med tilskuddene opfyldes. Tilskud til skolefritidsordninger, elevbefordring og fripladstilskud er dog ikke omfattet af bloktilskudsbestemmelsen.

Ophævelse af bestemmelser om private grundskolekurser

I henhold til kapitel 6 i den gældende friskolelov kan anerkendte private realkurser, der var i virksomhed i skoleåret 1976-77, videreføres som private grundskolekurser med henblik på at forberede til folkeskolens afgangsprøver og udvidede afgangsprøver.

I betragtning af, at det eneste tilbageværende private kursus ikke opfylder betingelserne for at kunne anerkendes som privat grundskolekursus og derfor ikke har fået forlænget sin godkendelse fra det kommende skoleår, foreslås det, at der i den nye lov om frie grundskoler ikke medtages bestemmelser om private grundskolekurser.